

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Non cessandum ignaviter.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

hæc dedicabantur, quod divitiarum & omnium proventuum nomen haberetur) necesse erit hæc & omnia colligere, ac (veluti vetustas fecit) in unum commiscere.

FRUGUM OPULENTIA. CAP. XX.

Bonorum largitor. Modii sive Calathi usus: Ab ipso canistris. Eclog. 2. Æn. lib. 1.

SIve igitur modius, sive calathus sive quid hujusmodi figuretur, frugum id opulentiam indicabit, quas ipse sive Serapis, sive Osiris, sive quocumque nomine dominus idcirco nuncupari placet, humano generi, sicuti invento, & aratione commonstrata, comparasse dicitur: de quo multa alibi, & quo pacto Osiris quoque in hujus inventi participatum admittetur, discerimus. Illud vero constat, utriusque opes & donaria in canistris offerre, & antiquorum fuisse morem, & nunc palam omnibus esse: quin etiam ubi liberalius, opipariusque aliquid erogatum significare volumus: ut dicitur, dicere consuevimus. Hinc apud Maronem ferunt nymphæ calathis pollentes violas, & alia dona. Alibi Cererem canistris expediunt ministri, Osirim quoque, neque non Cererem, eodem insignitis gestamine Diodorus attestatur, & antiqua pleraque signa ostendere. Neque vero hic repetenda sunt ea, quæ plurima docuimus eo commentario, quo de Capitis, atque adeo Tricipiti significationibus agitur, utrum scilicet Serapis pro Sole, an pro Jove, an pro mundi totius machina, ut Nicocreonis Cyprio Regi ipso est oraculo proditum, accipiendus sit, quoniam eo loco hæc omnia sunt explicata.

AQUA. CAP. XXI.

Vna cur Osiridis dicata.

Sed enim urnam potius Osiridi dedicatam videas, idque ea de causa factum, quod cum non vintantum, verum totius humoris dominum intelligebant, eumque Oceanum, perinde ac Hydram Thetin. Præferri enim urnam in sacrificiis, qua Deum colerent, mos erat. Hydriam enim quondam ingentem summo cultu, & ætonitâ pene veneratione prosequiebantur, quam obiectam, & cæca religione susceptam, in sacram ædem solenni pompa gestabant, quo cum pervenissent, terræ procumbentes manibus ad cælum sublatis gratiam agebant, qui primi divina benignitatis munera mortalium usui communicarent: utpote qui ex humore oriri omnia persuasum haberent.

A Thales, ut D. Laer. in ista vita.

CANOPUS. CAP. XXII.

Canopi figura undæ.

Alii, qui philosophiam eam cludebant, quorum è numero Ruffinus est. Canopum quendam apud Ægyptios in hydris speciem figurari solitum ajebant, quod invento callido, cum in certamen contra Persas deventum esset, victorem ignem e vicinis Persæ enim, ut alibi supra ostendimus, ignem numinibus omnibus anteposuit. Itaque minutioribus quibusdam foraminibus hydriam, quam contra ignem in periculum adducturus erat, à fundo perterebraverat, ceraque diligenter obturaverat. qua super ignem solenni certamine posita, vi caloris soluta ignis extinctus expiavit. Quoniam vero de utrois locupletius alibi dictum, reliqua nunc vasa persequemur.

NON CESSANDUM IGNAVITER. CAP. XXIII.

Enigma Pythagora.

Sed id quoque nescio quid Ægyptiacum sapit, quod Pythagoras super medio sedere nos vetat, quippe rationis portionem eam, quæ anima ipsa metitur, explorat atque examinat, non esse otiosa desidiosa remittendam, habendamve negligenter: verum omni excitatione modoque & regula dirigendam, assidueque per cogitationis spatia agitandam. Cæterum D. Hieronymus hoc lubidius arcedici, non debere nos de victis sollicitos esse in die crastinum, prout etiam Dominicus præceptis admodum: quinquam Cyrillus prioris sequitur sententiam. Plutarchus in Sympliciis sibi holum ita exponit, ut ex præsentimense semper aliquid in futurum relinquamus, & crastini diei hodie meminerimus. Reliquidè parata non erit ulterius consultandum, ut nudipes ille Phrator hospitem elusit eam satur recederet, & ex reliquis capum integrum coctum in manicam conjecisset: interrogante hospite, quid eo facturus esset, in crastinum se alportare, dixit: cui cum subjecisset hospes, atque lex nobis descripsi a est, ne de crastino cogitemus: suscepit ille Phrator, Pareo igitur legi, qui hoc nobis prædictum flumato, nihil quicquam super crastino sollicitus. Sed ut in re seria facessat joci, Plutarchus ad eorum more, quibus mentes inanes tollere magna erat religio, symboli videtur accommodare. Nam Chæmicem pro

Facta historia.

A pro diurno victu capi, quam Latini Sportulam appellarunt, tum ex eo manifestum est, quod apud Herodotum legitur, Regibus Sparta ad cenam non euntibus, binas farinae chœnices mitti solitas, tum quod Alexander chœnica vocat *hieroglyphica*. Significaret igitur symbolum, non debere nos in sportulis vitæ nostræ totius ita spem collocare, ut sedē in eis statuta, totum vitæ tempus ignaviter desideamus: sed aliquam in eam rationem, consiliumque capiamus, ut nobis aliquando vivere possimus, opeque nostræ tandem in nobis ipsis, non in alieno arbitrio sitæ sint. In Divinis literis Modus hieroglyphicum est dogmat' atq; doctrinæ: quam Judæi profitebantur, veritatis lumen sub eo recondentes: quam sententiam explicat Hilarius super Matthæo: ideoque proferendam esse lucernam JESUS admonet Apostolos, & quæ apud eum copiose.

Diavisclos.

DIALECTICA. CAP. XXIV.

ZENO multipliciter solitus Dialecticorum argutias eludere, sed eo præcipuè dicto, quod eam justis quidem mensuris æquiparavit, quibus tamen non frumentum, sed paleas, fimumq; quis dimetiretur. Ita hieroglyphicum ZENO faciebat, Dialecticam ostensurus paleas modio dimensas.

D. Latris in ejus vita.

ANIMUS. CAP. XXV.

VAS obturatum plerumque animi significatum habere perhibetur. Unde Lacenæ mulieres Ollas in Regum suorum justis pulsabant per urbem discurrentes, ut ita civitatem orbam Rege, animo carere significarent, quemadmodum ollæ illæ inanes erant. In Divinis vero literis, ubi Psalm 72. legitur: *Pene effusus sunt gressus mei*, de rupti aut inversi vasis similitudine sumptum a junctis interpretes: ut enim liquor è vase in terram effusus perditur & evanescit, ita cogitationes suas & animi sententias dicit pene effusas, in vanas scilicet & inanes rerum fabulas evagatas: quod forte de nobis nugas has scribentibus dici possit. In quo tamen illud me consolatur, quod multa omnino in his nugis discipline veteris arcana, quæ hæc ætenuis sepulta jacuere, nunc ante me lapidem hunc movente, industria nunc primum mea cæpere in lucem profertur, & tibi similibus, quod satis est mihi, & aliis, oblectamentum siquod afferre. In Chaldæorum quoq; scriptis animus appellatione Vasis accipitur: ut illud, *Vastum*

Vasis hieroglyphica.

Pierii deprecatio hieroglyphicorum.

Cinhabitant bestia terra: ita videlicet & libido, cupiditatesque aliæ quos affectus communes cum belluis habemus, & quod infelicis est, tanta interdum apud nos autoritatis, ut ad brutalem sæpe nos vitam impellant. Hoc illud est, quod Plato ait libr. de Repub. alere nos domi diversa brutorum genera, quæ Deus ad hominem, ut in Divinis literis habetur, accessit adjumento futura, ea tamen omnia interturbant, omnia subruunt, eum freni impatientia nullo possunt regimine, nulla castigatione coerceri: id quod tunc accidit, cum nostri vigoris, nostræ immemores ingenuitatis, iis sponte nosmet dedimus in servitutem. Concitatus enim animus, nisi parere cogatur, imperium sibi arripit, & dominationem exercet. Vas animæ vocat Paulus carnem nostram, quam etiam honorifice tractandam monet. Nunquam tamen eandem exteriorem vocat hominem. Vas vero capacitatis nomine dicta est, qua ipsam capit animam & continet. Homo vero de communione naturæ, ut Tertullianus diceret, quæ eam non instrumentum in operationibus præstat, sed ministerium. Apud Hieronymum septimis supra tricesima Hebræorum castra, invenias nos mortales hieroglyphice pro fictilibus vasis intelligi, in quibus preciosissimum thesaurum reconditum habeamus, quæ cum ita fragilia sint, ut vel minutissime confringi possint, omni studio, cura atq; diligentia cavendum, ut cor nostrum recte muniamus, septimenti que validioribus circumdemus, ut adictus quoslibet firmum integrumque servetur. Olla, ait Eucherius, cum sit condimentorum, quæ ad humanum victum pertinent, receptaculum, in Divinis literis pro sobole vel progenie solet accipi: nam veluti ex olla desumitur, quod ad victum facit, cujus beneficio humana vita sustinetur, ita de humano vasculo genitura depromitur, quæ in multas hominum ætates propagatur. Ideo Psalmo 60. legas, *Moab olla spei mea*: hoc est, Ruth, quæ Moabitibus fuit progenies, illa est, quam spe concepi: nam Christi generatio, quantum ad humanitatem, per Ruth ipsam in posteros propagata est. Eodem spectat Apostoli dictum: *In domo magna non sunt tantum vasa aurea & argentea, sed & lignea, & fictilia, alia quidem in honore, alia porro in contumelia. Et inhonoratus est Jechonias, quasi vas cujus nulla esset utilitas: quoniam cum in domo Dei ex numero esset familiarum, se turpitudinibus sceleribusq; summisit, ideoque ea super homine scripta sunt, Nunquid vas fictile,*

Genes. c. 7.

Sic vasa, Plato: iuxta corruptam quam sapientiam.

Olla hieroglyphicis in divinis.

2. Thim. 2.

